

**INSTRUCTIE BELEIDS- EN
BEGROTINGSTOELICHTING NAAR
AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSOPMAAK 2024**

Inhoudsopgave

I. INTRODUCTIE BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING (BBT)	3
II. STRUCTUUR EN INHOUD VAN DE BBT	5
1. Structuur van de BBT	5
2. Inhoud van de BBT per rubriek.....	5
I. Inhoudstafel	5
II. Inleiding door de minister.....	5
III. Samenvatting.....	5
IV. Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen	6
V. Beleidsveld I.....	7
VI. Beleidsveld II.....	18
VII. Apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	18
VIII. Lijst met afkortingen	18
IX. Bijlage 'overzicht beleids- en regelgevingsinitiatieven'	18
3. Opnemen prestatie-informatie in BBT's.....	20
III. PROCEDURE EN TIMING	23
IV. SJABLOON BBT BEGROTINGSOPMAAK 2024	24
V. TYPOGRAFISCHE RICHTLIJNEN.....	25

I. INTRODUCTIE BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING (BBT)

Om de band tussen beleid en begroting te versterken, is er in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) en in de omzendbrief VR 2019/11 betreffende beleids- en regelgevingsprocessen voor gekozen om de beleids- en begrotingsinformatie te bundelen in een geïntegreerd document, de beleids- en begrotingstoelichting (BBT).

Bij de start van de regeerperiode wordt de beleidsinformatie opgemaakt met het perspectief van de regeerperiode en opgenomen in een beleidsnota zonder budgettaire informatie. Er wordt dus beleidsinformatie in meerjarig perspectief meegegeven, maar in die beleidsnota wordt geen link gemaakt met de meerjarenraming. Hoewel er qua naamgeving niets veranderd is, werd er gevraagd om de indeling van de beleidsnota te aligneren op de indeling in beleidsvelden en inhoudelijke structuurelementen. Die structuur fungeert de jaren nadien als basis en krijgt jaarlijks een concretere invulling via de BBT's.

Door de BBT bij de begrotingsopmaak worden de parlementsleden geïnformeerd over **het geplande beleid van de minister** en de middelen die hij/zij daarvoor wil aanwenden. Bij elke begrotingsopmaak wordt de BBT in jaarlijks perspectief opgemaakt waarbij de beleidsopties die genomen zijn ook begrotingsmatig worden vertaald. Hierbij ligt de focus op de planning voor het komende begrotingsjaar. Er is geen systematische terugblik op het afgelopen jaar in de BBT bij begrotingsopmaak. De terugblik naar de vooropgestelde beleids- en begrotingsdoelstellingen is het onderwerp van de BBT bij begrotingsuitvoering.

In de BBT bij begrotingsopmaak wordt ingegaan op:

- **Wat willen we bereiken?**
- **Wat gaan we daarvoor doen?**
- **Hoeveel budget wordt er tegenover gezet?**
- **Via welke SMART-indicatoren wordt het beleid opgevolgd?**

De werelden van beleid en begroting moeten naar elkaar toe groeien om tot één geïntegreerd document te komen. Dit moet de lezer van het document in staat stellen om na te gaan welke de Vlaamse beleidsdoelstellingen zijn, hoe ze geconcretiseerd worden en welke middelen hiermee gepaard gaan.

In vergelijking met de vroegere beleidsbrieven gaat in de BBT meer aandacht naar recurrent beleid. Voor het niveau van detail is het bijgevolg van belang om het doel van de BBT in het achterhoofd te houden. De BBT moet aan de externe lezer (in het bijzonder Vlaams Parlement, Rekenhof en strategische adviesraden) op een overzichtelijke manier de relevante informatie aanleveren.

Het is de BBT bij de begrotingsuitvoering die terugkijkt naar de beleids- en begrotingsprestaties van het voorbije jaar. Wanneer over de uitvoering van de begroting wordt gerapporteerd, zal de link met het gevoerde beleid worden gelegd. De BBT's moeten het rapporteren transparanter en leesbaar maken, wat ook voor het welslagen van een prestatiebegroting belangrijk is.

Er moet in de BBT bij begrotingsopmaak 2024 worden verwezen naar SMART-indicatoren en prestatie-informatie om beleid op te volgen. Dat is het voorwerp van de koppeling tussen prestatie-informatie en de beleidsdoelstellingen en inhoudelijke structuurelementen. Er kan namelijk pas van een volwaardige prestatiebegroting worden gesproken als de prestaties ten opzichte van de doelstellingen ook kunnen worden gemonitord. In hoofdstuk 3 wordt er verder ingegaan op het opnemen van prestatie-informatie in de BBT's.

Gelet op het feit dat er vanaf de BO 2024 prestatie-informatie moet worden opgenomen in de BBT's wordt er eenmalig afgeweken van de timing voor agendering van de instructies. De BBT-instructies worden geagendeerd voor de

algemene instructies bij de BO 2024 om de beleidsdomeinen tijdig duidelijkheid te verschaffen over het gebruik van prestatie-informatie.

Relance Vlaamse Veerkracht

De projecten die rechtstreeks gefinancierd worden vanuit de relanceprovisie worden niet besproken in het budgettair kader. Die middelen worden immers herverdeeld buiten de begrotingsronde. Ze zijn ook niet opgenomen in de budgettaire overzichten van de BBT begrotingsopmaak 2024. In de BBT begrotingsuitvoering 2024 kan de uitvoering van die projecten wel uitvoerig besproken worden onder het budgettair kader, aangezien er bij de uitvoering rekening gehouden wordt met de gestemde kredieten (o.a. kredietherverdelingen en overdrachten).

Vanuit een beleidsmatige invalshoek is het opportuun om eventuele initiatieven in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht steeds te vermelden onder de desbetreffende strategische of operationele doelstellingen. Om de leesbaarheid te bewaken is het van belang dat die verwijzing naar het relanceplan beknopt is.

II. STRUCTUUR EN INHOUD VAN DE BBT

In de omzendbrief beleids- en regelgevingsprocessen (VR 2019 1705 DOC.0216/2) worden m.b.t. de strategische planning van de Vlaamse Regering o.a. de verschillende planningsdocumenten en hun structuur vastgelegd¹.

1. Structuur van de BBT

De structuur van deze beleids- en begrotingstoelichting bestaat uit de volgende rubrieken:

- Voorblad
- I. Inhoudstafel
- II. Inleiding door de minister
- III. Samenvatting
- IV. Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen
 - 1. Transversale, horizontale doelstellingen
 - 2. Overkoepelende strategische doelstellingen
- V. Beleidsveld I
 - 1. Inhoudelijk structuurelement 1
 - 1.1. Strategische doelstellingen
 - 1.2. Operationele doelstellingen
 - 1.3. Budgettair kader
 - 2. Inhoudelijk structuurelement 2
 - 1.1. Strategische doelstellingen
 - 1.2. Operationele doelstellingen
 - 1.3. Budgettair kader
 - 3. Inhoudelijk structuurelement ...
- VI. Beleidsveld II ...
- VII. Apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld
- VIII. Lijst met afkortingen
- IX. Bijlage 'overzicht beleids- en regelgevingsinitiatieven'

2. Inhoud van de BBT per rubriek

Voorblad

Neem hier in alle geval het beleidsveld of cluster van beleidsvelden op en de naam van de verantwoordelijke minister.

I. Inhoudstafel

Deze rubriek behoeft geen bijkomende toelichting.

II. Inleiding door de minister

Hierin kan de minister accenten aanbrengen voor het begrotingsjaar 2024.

III. Samenvatting

De samenvatting geeft de belangrijkste elementen weer uit de beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsopmaak 2024, zowel wat de beleidsaspecten betreft als de belangrijkste budgettaire aandachtspunten.

¹ Zie ook: <https://overheid.vlaanderen.be/strategische-planning>

Het cijfermatig overzicht, dat niet apart moet worden toegelicht, wordt ter beschikking gesteld door het Departement Financiën en Begroting overeenkomstig onderstaande structuur. Het overzicht bestaat uit:

- de gestemde kredieten van de begrotingsaanpassing 2023 (excl. herverdelingen);
- de bijstellingen naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2024;
- de kredieten zoals opgenomen in de ontwerpbegroting 2024.

Voorbeeld

TOTAAL – BENAMING BBT, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023					
Bijstelling BO 2024					
BO 2024					

PROGRAMMA XX – BENAMING BELEIDSVELD

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023					
Bijstelling BO 2024					
BO 2024					

... (andere programma's...)

De beleidsdomeinen moeten de overzichten zelf invoegen in het basissjabloon dat in bijlage bij deze instructie wordt aangeleverd.

De apparaatskredieten (programma xA) en beleidsveldoverschrijdende structurelementen (programma xB) zitten niet vervat in het totaaloverzicht. Die komen hier in principe niet aan bod en worden uitsluitend onder rubriek 7 'apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld' besproken. De reden hiervoor is dat, in tegenstelling tot het cijfermatig overzicht per beleidsveld, die kredieten per BBT niet per definitie overeenstemmen met de totaliteit van de kredieten die onder een bepaald begrotingsprogramma opgenomen zijn.

IV. Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Op 7 februari 2020 werd een nieuwe aanpak van transversale en horizontale doelstellingenkaders binnen de Vlaamse overheid geagendeerd op de Vlaamse Regering.

Over de onderstaande transversale en horizontale doelstellingenkaders zal - indien van toepassing/relevant - via de BBT BO 2024 gerapporteerd worden:

- Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 september 2020;
- Het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan werd goedgekeurd op 25 september 2020;
- Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan werd goedgekeurd door de VR op 23 oktober 2020;
- Het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 november 2020;
- Het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld werd goedgekeurd door de VR op 23 oktober 2020;
- Het Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie werd goedgekeurd door de VR op 21 mei 2021;
- Het luchtbeleidsplan 2030 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 oktober 2019;
- De 7 transitieprioriteiten uit de vierde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO4), goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 november 2021

De vakministers kunnen in deze rubriek rapporteren over de prioritaire transversale of horizontale beleidsdoelstellingen binnen hun bevoegdheden waarvoor ze een engagement hebben opgenomen. De toelichting bij die prioritaire doelstelling(en) moet relevant zijn binnen de scope van deze BBT en worden in het komende jaar opgestart. Bij de BBT bij de begrotingsopmaak wordt immers vooruitgeblikt naar het komende jaar. De toelichting bij deze prioritaire beleidsacties zelf wordt opgenomen bij de onderliggende operationele doelstellingen op het niveau van de inhoudelijke structuurelementen. Alleen op die manier kunnen ook de budgettaire consequenties mee in kaart worden gebracht. Het is van belang dat de rapportering over deze horizontale en transversale beleidsplannen via de BBT de leesbaarheid van de volledige BBT niet in het gedrang brengt. Het is dus de bedoeling om de rapportering beperkt te houden.

Om de consistentie in rapporteringen over transversale en horizontale plannen enerzijds en BBT's anderzijds te bewaken, moet de verwerking van die informatie in de BBT's gebeuren in nauw overleg tussen de trekkers van de transversale en horizontale plannen en de BBT-coördinatoren. De trekkers van die plannen nemen daartoe het initiatief.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Strategische doelstellingen² kunt u op verschillende niveaus formuleren. U kunt kiezen voor overkoepelende strategische doelstellingen op het niveau van alle of meerdere beleidsvelden of op het niveau van meerdere inhoudelijke structuurelementen.

U kunt strategische doelstellingen ook koppelen op het niveau van een inhoudelijk structuurelement.

De operationele doelstellingen en de toelichting erbij neemt u enkel op bij de inhoudelijke structuurelementen.

V. Beleidsveld I

Voor zover een beleidsveld bestaat uit verschillende ISE, kan u hier aangeven waarop het beleidsveld betrekking heeft, voor zover dit bijdraagt aan een beter

² Volgens het SMART-principe: specifiek, meetbaar, aanvaard, realistisch en tijdsgebonden.

begrip voor de lezer van deze titel (en rekening houdend met het feit dat de onderliggende inhoudelijke structuurelementen ook nog besproken worden).

1. Inhoudelijk Structuurelement 1

Beknpte omschrijving van waarop het ISE betrekking heeft en (beknpt) de belangrijkste aspecten van recurrent beleid (waarbij voldoende aandacht besteed wordt aan de leesbaarheid). Die omschrijving kan eveneens een aantal voorbeelden van onderliggende taken/processen bevatten. Opzet is dat het voor de lezer duidelijk is wat er juist onder de inhoudelijke structuurelementen zit.

Indien er slechts één ISE is voor een beleidsveld, vermeldt u expliciet dat er slechts één ISE is.

Vermits de BBT gestructureerd wordt per ISE, moet de bespreking van de entiteiten die begrotingskredieten hebben voor meer dan één ISE, ook per ISE gebeuren.

1.1. Strategische doelstellingen

Vermeld welke strategische doelstellingen gekoppeld zijn aan dit inhoudelijk structuurelement en concretiseer ook of en zo ja hoe de doelstellingen een impact zullen hebben op het beleid van het begrotingsjaar 2024.

1.2. Operationele doelstellingen

Vermeld alle operationele doelstellingen die gekoppeld zijn aan dit inhoudelijk structuurelement (kan gegroepeerd per strategische doelstelling indien wenselijk en relevant in het kader van de leesbaarheid).

In deze rubriek kan u ook een beknpte toelichting geven bij belangrijke bestaande beleidsprocessen binnen de operationele doelstellingen. Vooral bestaande beleidsprocessen waar veel beleids- of apparaatskredieten voor ingezet worden, zijn relevant. Het is mogelijk nuttig om aan te geven welke instanties van de Vlaamse overheid belast zijn met de realisatie van het inhoudelijk structuurelement.

Aangezien de BBT een totaaloverzicht geeft van de kredieten die de Vlaamse overheid voor de betrokken beleidsvelden en bijhorende inhoudelijke structuurelementen ter beschikking stelt, moet er voldoende aandacht worden besteed aan het recurrent beleid. Vermeld welke beleids- en regelgevingsinitiatieven het komende jaar een invulling zullen krijgen. Maak voldoende onderscheid tussen de aard (beleidsevaluatie, experimenten, decreten,...) van de initiatieven en neem voldoende informatie (toelichting, inspraak) over de initiatieven op.

Geef voor ontwerpdecreten een zo nauwkeurig mogelijke inschatting van het tijdstip van indiening in het Vlaams Parlement (artikel 63/1 van het reglement van het Vlaams Parlement).

Voor meer gedetailleerde informatie over de initiatieven kunt u ook verwijzen naar de facultatieve bijlage "overzicht van de beleids- en regelgevingsinitiatieven". Zorg er in ieder geval voor dat de informatie beschikbaar is.

Maak, indien mogelijk, een koppeling tussen de operationele doelstellingen en het budgettaire kader. Dit versterkt de koppeling tussen beleid en begroting en maakt kruisverwijzingen tussen beleid en budgettaire informatie duidelijker. Dit dient in beide richtingen te gebeuren.

- Bij de operationele doelstellingen kan er verwezen worden naar begrotingsartikels die betrekking hebben op het bereiken van de

doelstellingen. Als de specifieke budgetten gekend zijn, worden die ook vermeld.

- Bij de begrotingsartikels onder het budgettaire kader kan er verwezen worden naar de nummers en titels van de operationele doelstellingen.

1.3. Budgettair kader

Volgende redactionele aandachtspunten moeten worden meegenomen.

- Relatie met tabel netto-beleidsruimte (algemene toelichting):

Het onderscheid tussen recurrent beleid, nieuw beleid en maatregelen wordt vaak onvoldoende opgenomen in de toelichtingen. Deze informatie is terug te vinden in de tabel netto-beleidsruimte (= ongewijzigd beleid vs. (opstappen) nieuw beleid/maatregelen) in de Algemene Toelichting. Deze tabel zal door het Departement Financiën en Begroting ter beschikking worden gesteld van de beleidsdomeinen. Het verband met de tabel netto-beleidsruimte moet volledig in de BBT worden verwerkt (bv. aan de hand van een expliciete tekstuele verwijzing bij de betrokken begrotingsartikels dan wel in het budgettaire kader bij de ISE).

- Rubriek 'korte inhoud' vs. 'inhoudelijke toelichting':

Korte inhoud: beschrijving over wat er inhoudelijk op dit artikel wordt aangerekend.

Inhoudelijke toelichting: een budgettechnische toelichting van de verschillende kredietbewegingen op het desbetreffende artikel.

- Opname van historische overzichten in de toelichting:

Er wordt gevraagd deze verwijzingen te beperken tot de overzichten die relevant zijn voor de toelichting van de begrotingsopmaak.

- Verwijzing naar regelgeving die de rechtsgrond van het budget uitmaken:

Er wordt gevraagd deze verwijzingen te beperken tot diegene die relevant zijn voor de toelichting van het krediet of de kredietevolutie.

- Toelichtingen van inhoudelijk-technisch moeilijke materie:

Om de leesbaarheid van de toelichtingen te verhogen worden technisch ingewikkelde duidingen maximaal vermeden. Probeer de taal voldoende helder te houden voor een lezer zonder of met weinig voorkennis.

- Uniforme formulering bedragen en data:

Bedragen worden in keuro weergegeven en data worden in deze notatie weergegeven: 1 januari 2024. Waar het de leesbaarheid bevordert, kan in de tekst tevens ervoor gekozen worden om de bedragen in miljoen of miljard euro weer te geven.

- Toelichting aanwending overgedragen VAK vorige begrotingsjaren:

Voor MVG en DAB wordt er geen info opgenomen in de administratieve tabel over de verwachte aanwending van de begrotingsruiters. In de BBT moet deze duiding wel opgenomen worden. Dit dient ook te gebeuren voor de aanwending van de ruiters bij de rechtspersonen.

Van de bevoegde minister wordt gevraagd in een apart tekstvak bijkomende duiding te geven over het bedrag aan overgedragen beleidskrediet dat aangewend zou worden in 2024 én de aard van de verbintenissen die

hiermee zouden worden aangegaan. Op die manier kan de koppeling gemaakt worden met hetgeen hierover opgenomen wordt in de algemene toelichting. Een exhaustieve lijst van de betrokken begrotingsartikelen (MVG) en bedragen zal ter beschikking worden gesteld.

De budgettaire overzichten hieronder maken melding van index. Op basis van de laatste beschikbare indexparameters (gebaseerd op publicatie van het Planbureau) wordt index toegekend. Voor extra informatie over de gehanteerde indexparameters kan worden verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken van de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

Bij het budgettair kader voor het begrotingsjaar per ISE neemt u voor het totaal van de kredieten een soortgelijk overzicht op als voor het overzicht per beleidsveld en voor het totaal van de beleids- en begrotingstoelichting (BBT). Het Departement Financiën en Begroting zal die informatie ter beschikking stellen.

Voor de uitgaven zal een overzicht per ISE ter beschikking gesteld worden door het departement Financiën en Begroting. Het budgettair kader per ISE dient u voor de uitgaven op te nemen in de BBT (onder de rubriek 'Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (MVG), excl. dienst met afzonderlijk beheer (DAB)'). Voor de ontvangsten wordt enkel een overzicht van de ontvangsten per ISE opgenomen bij de BBT Financiën en Begroting, omdat 99% van de algemene ontvangsten bij Financiën en Begroting terugkomen.

Voorbeeld

ISE BENAMING, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2023	evolucie	BO 2024	BA 2023	evolucie	BO 2024
ESR-uitgaven (WT, LO, PR)						
Toelagen (IS)						
Overige (LE, PA, geen ESR-impact)						
Totaal						
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

(tekst)

Geef bij de inhoudelijke toelichting bij de tabel aan hoe de voorziene budgetten en de budgetevolucie bijdragen aan de realisatie van de strategische en operationele doelstellingen bij het inhoudelijk structurelement.

Daarbij moet voldoende duidelijk naar voren komen welke bijkomende kredieten voorzien worden om de strategische en operationele doelstellingen te realiseren, bovenop de kredietevolucie bij ongewijzigd beleid. Opzet van deze toelichting is dat de lezer op een beknopte en heldere manier inzicht krijgt in de belangrijkste elementen van het recurrent beleid en de wijzigingen op het niveau van de ISE.

U verstrekt per beleidsveld en per inhoudelijk structurelement informatie over de voorziene aanwending van de overgedragen kredieten van het vorige begrotingsjaar (aanwending VAK-ruiter).

Inhoudelijke toelichting per begrotingsartikel of overige entiteiten

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Begrotingsartikel en tekstomschrijving

Dit wordt door het Departement Financiën en Begroting vooraf ingevuld.

Korte inhoud begrotingsartikel

De beschrijving over wat er inhoudelijk op dit artikel wordt aangerekend. Indien het de ontvangstenzijde van een begrotingsfonds betreft, wordt gevraagd de link met het/de overeenkomstige uitgavenartikel(s) aan te geven en het concrete begrotingsfonds te benoemen.

Kredietevolutie

Het Departement Financiën en Begroting zal volgende informatie vooraf invullen:

1. De bij de BA 2023 begrote ontvangsten;
2. De bijstelling bij de BO 2024;
3. De stand van de kredieten na de BO 2024.

Inhoudelijke toelichting

Een technische toelichting van de aanwending van de kredieten en de verschillende kredietbewegingen op het desbetreffende artikel.

Voorbeeld

XXX-XXXXXXX-XX – Indeling ISE

Korte inhoud begrotingsartikel:
(tekst)

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023			
Bijstelling BO 2024			
BO 2024			

Inhoudelijke toelichting:

(tekst)

Uitgavenartikelen

Begrotingsartikel en tekstomschrijving

Dit wordt door het Departement Financiën en Begroting vooraf ingevuld.

Korte inhoud begrotingsartikel

De beschrijving over wat er inhoudelijk op dit artikel wordt aangerekend.

Bij de korte inhoud van het begrotingsartikel kan er, voor zover relevant, op het operationele niveau verduidelijkt worden welke acties men onderneemt.

Indien het de uitgavenzijde van een begrotingsfonds betreft, wordt gevraagd de link met het/de overeenkomstige middelenartikel(s) aan te geven en het concrete begrotingsfonds te benoemen.

Om dubbele informatie te vermijden kan voor interne stromen (ESR-aggregatie IS of OI) standaard verwezen worden naar de bespreking van de begrotingen van de respectievelijke DAB's of Vlaamse rechtspersonen (zie 1.3.2, 1.3.3 en 1.3.4).

Kredietevolutie

Het Departement Financiën en Begroting zal volgende informatie vooraf invullen:

1. Krediet BA 2023;
2. Weergave bijstellingen in het kader van de BO 2024 onderverdeeld in:
 - index
 - compensaties
 - andere bijstellingen
3. Krediet Begrotingsopmaak 2024

Inhoudelijke toelichting

Onder deze rubriek worden twee tabellen voorzien die door de entiteiten zelf moeten worden ingevuld. Ook budgetverschuivingen tussen verschillende operationele doelstellingen binnen het begrotingsartikel zelf kunnen hier toegelicht worden. Zij zijn immers niet zichtbaar in de toelichting bij de diverse bijstellingen.

- Compensaties

Dit schema dient door de beleidsdomeinen zelf aangevuld te worden met alle compensaties die:

- van andere begrotingsartikelen toekomen (+) en/of
- naar andere begrotingsartikelen vertrekken (-)

Elke compensatie dient vervolgens inhoudelijk toegelicht te worden in de kolom 'Toelichting'.

Het Departement Financiën en Begroting zal, samen met de vooraf ingevulde sjablonen, een rapport ter beschikking stellen waar alle doorgevoerde compensaties in zijn opgenomen.

Let op: het totaal van de compensaties moet overeenkomen met het bedrag dat in de tabel 'kredietevolucie' opgenomen is.

- Andere bijstellingen

Dit schema dient door de beleidsdomeinen zelf ingevuld te worden met alle andere bijstellingen dan index en compensaties. De individuele bijstelling dient (kort) omschrijvend en met het correcte bedrag (in + en -) in de tabel te worden opgenomen.

De beleidsdomeinen lichten de bijstellingen verder toe conform het sjabloon met een onderscheid tussen de beleids- en vereffeningskant waar relevant. In de kolom toelichting moet er worden aangegeven of de bijstelling is voorzien in het regeerakkoord. Volgende toelichting dient te worden vermeld indien dit het geval is: "*deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord*".

Er wordt gevraagd om een volledige overeenstemming met de tabel netto-beleidsruimte na te streven zodat de som overeenstemt met het bedrag dat in de tabel NBR is opgenomen en dit zowel voor recurrent als nieuw beleid.

Indien zinvol kan in de toelichting verwezen worden naar de geldende regelgeving (bv. decreet, besluit Vlaamse Regering, enz.). Daarbij dient wel

de volledige omschrijving opgenomen te worden (bv. "het decreet van XX/XX/XXXX houdende...").

Het Departement Financiën en Begroting zal, samen met de vooraf ingevulde sjablonen, een rapport ter beschikking stellen waar alle doorgevoerde bijstellingen in zijn opgenomen.

Let op: het totaal van de andere bijstellingen moet overeenkomen met het bedrag dat in de tabel 'kredietevolutie' opgenomen is.

- Aanwending kredieten

Naast de bespreking van de kredietevoluties is het ook mogelijk om de aanwending van de kredieten op het desbetreffende artikel te bespreken

De toelichting van de compensaties en de andere bijstellingen dient te gebeuren in de voorziene tabellen van de kredietevoluties (zie onderstaand sjabloon). De korte toelichtingen in de voorziene tabellen beperken zich tot de essentie.

Naast de bespreking van de kredietevolutie is het ook steeds mogelijk om de aanwending van de kredieten bij constant beleid toe te lichten.

Voorbeeld

XXX-XXXXXXX-XX – Indeling ISE

Korte inhoud begrotingsartikel:
(tekst)

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023		
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2024		
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
<i>Van begrotingsartikel (+)</i>			
<i>Naar begrotingsartikel (-)</i>			
TOTAAL			

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
<i>Omschrijving</i>			
TOTAAL			

1.3.2. DAB's

Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen worden de begrotingen van de DAB's niet opgenomen in de BBT. Die begrotingen worden namelijk al toegevoegd aan het algemene uitgavendecreet. Wel wordt gevraagd om alle ontvangsten- en uitgavenartikelen van de begrotingen van de DAB's te bespreken conform de instructies en met de sjablonen opgenomen onder 1.3.1. *Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)*. Het Departement Financiën en Begroting zal hiervoor de nodige budgettaire informatie aanleveren.

Zoals reeds aangegeven, leidt de structuur van de BBT ertoe dat de bespreking van de DAB's opgesplitst moet worden indien de begrotingskredieten van de entiteit betrekking hebben op verschillende ISE (begroting volgt beleid).

Voor de bespreking van de DAB in de BBT is het met het oog op de leesbaarheid van de BBT aangeraden om volgende aanbevelingen op te volgen:

- De bespreking van het toelage-artikel(s) naar een DAB dient te gebeuren bij het OI-artikel van de DAB waar deze toelage toekomt. Om herhaling van informatie te vermijden, is het aangewezen om toelage-artikels bij de departementen enkel pro memorie te vermelden en voor de toelichting te verwijzen naar de ontvangende entiteit. Bij de DAB dient de evolutie van

het toelage-artikel besproken te worden zoals voorzien in het sjabloon voor de bespreking van de artikels bij de departementen.

- Voor een goede duiding van de uitgavenevolucie is het van belang om de impact aan te geven van de evoluties bij de eigen ontvangsten (= exclusief de toelagen) op de uitgaven.
- Ten slotte worden ook de saldo-bewegingen bij de DAB (intering of saldo-opbouw) geduid, voor zover die zich voordoen.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

In de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) worden de rechtspersonen ingedeeld als rechtspersoon onder gezag of rechtspersoon onder toezicht. Die indeling wordt doorgetrokken in de BBT. Alle overige entiteiten (exclusief departementen, IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en DAB's) worden onderverdeeld in die 2 categorieën: de overige entiteiten onder gezag en de overige entiteiten onder toezicht. Voor zover er meerdere entiteiten zijn voor een ISE, ordent u binnen deze 2 categorieën de entiteiten alfabetisch (op basis van de officiële benaming).

Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen worden de begrotingen van de entiteiten niet opgenomen in de BBT. Deze begrotingen worden namelijk al toegevoegd aan het algemene uitgavendecreet.

Zoals reeds aangegeven, leidt de structuur van de BBT ertoe dat de bespreking van de overige entiteiten (zowel onder gezag als onder toezicht) opgesplitst moet worden indien de begrotingskredieten van de entiteit betrekking hebben op verschillende ISE (begroting volgt beleid). Dit geldt niet enkel voor de entiteiten met een artikelstructuur, maar ook voor de entiteiten met een ESR-begroting.

De bespreking van de overige entiteiten dient te vertrekken van een algemene beknopte bespreking van de entiteit. De lezer moet een kernachtig beeld krijgen van de kerntaken van een entiteit. Indien er meerdere ISE's zijn opgenomen in de BBT dient dit enkel bij de eerste ISE aan bod te komen.

Indien er meerdere ISE's van toepassing zijn op een entiteit dient de entiteit het totale krediet (VAK/VEK) dat op deze ISE betrekking heeft aan te geven.

Voor de Vlaamse rechtspersonen dienen, naast de wijzigingen aan de interne stromen met de algemene middelen- en uitgavenbegroting, enkel de belangrijkste wijzigingen aan de ontvangsten- en uitgavenartikelen van de begrotingen besproken te worden.

De rechtspersonen met een artikelstructuur kunnen ervoor opteren om, net als de DAB's, de toelichting op artikelniveau op te stellen conform de instructies en met de sjablonen opgenomen onder *1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)*.

De aanbevelingen die gelden voor de DAB's, zijn ook relevant voor de Vlaamse rechtspersonen onder gezag van de Vlaamse Regering. In wat volgt worden die elementen geïntegreerd in een voorbeeld van sjabloon. Hierna volgt daarover verdere duiding.

Entiteit XXX (binnen ISE YY)

Algemene omschrijving (enkel bij de eerste ISE)

Er wordt een algemene beknopte bespreking van de entiteit verwacht, waarin de voornaamste activiteiten en doelstellingen worden toegelicht.

Omschrijving ISE

Wat doet de entiteit met betrekking tot deze ISE (naar analogie met de korte inhoud bij de begrotingsartikels bij de departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid, maar voor het totaal van de begrotingskredieten per ISE van een entiteit).

De voornaamste budgettaire informatie die betrekking heeft op deze ISE dient hier te worden besproken. Dit betreft het totale VAK/VEK van deze ISE en de kredietevolutie ten opzichte van een vorige begrotingsronde. Hierbij kan ook aangegeven worden hoe deze kredieten bijdragen aan het realiseren van de gerelateerde doelstellingen.

Toelichting op detailniveau

Van de entiteit wordt er verwacht dat zij beleidsmatig een inhoudelijke toelichting geven bij hun ontvangsten en uitgaven. Er wordt gevraagd om duidelijk weer te geven hoe de rechtspersoon gefinancierd wordt, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de betoelaging en de eigen ontvangsten. Langs uitgavenzijde wordt inhoudelijk toegelicht waarvoor de middelen dienen en kan er ingezoomd worden op belangrijke nieuwe beleidsaccenten om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren.

Ontvangsten

De ontvangsten moeten niet noodzakelijk toegelicht worden per lijn, zoals zij gepresenteerd worden in de ontwerpbegrotingen. De ontvangsten kunnen gegroepeerd worden of de toelichting kan zich toespitsen op de belangrijkste ontvangsten, waarbij de volgorde gehanteerd wordt zoals ook opgenomen in de gepubliceerde ontwerpbegroting.

Voor de ontvangsten dient volgende tabel gebruikt te worden om de kredietevolutie duidelijker op te splitsen tussen toelage en eigen ontvangsten:

	BA 2023	BO 2024
Eigen ontvangsten (-OW)	XX	XX
Betoelaging (ZZ-OI)	XX	XX

Voor zover het gaat om een belangrijke ontvangstenpost, kan de bespreking best aanvatten met een korte inhoudelijke toelichting over die ontvangst (naar analogie met de korte inhoud die wordt gegeven bij de ontvangsten artikelen van de departementen en IVA's zonder RP). Deze inhoudelijke toelichting is beknopt, maar toch voldoende, zodat de lezer context krijgt bij de doeleinden van bepaalde ontvangstenposten.

Om herhaling van informatie te vermijden, worden de toelagen aan rechtspersonen enkel pro memorie vermeld onder 1.3.1. *Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)*. Voor de bespreking wordt verwezen naar de ontvangende entiteit.

Uitgaven

De uitgaven moeten niet noodzakelijk per artikel/ESR-code zoals gepresenteerd in de ontwerpbegrotingen toegelicht worden. De uitgaven kunnen gegroepeerd worden (zij het telkens binnen een ISE) of de toelichting kan zich toespitsen op de belangrijkste uitgaven.

Voor zover het gaat om een belangrijke uitgavenpost, kan de bespreking best aanvatten met een korte inhoudelijke toelichting over die uitgave (naar analogie met de korte inhoud die wordt gegeven bij de uitgaven artikelen van de departementen en IVA's zonder RP). Deze inhoudelijke toelichting is beknopt, maar toch voldoende, zodat de lezer context krijgt bij de doeleinden van bepaalde uitgavenposten.

De verwachte aanwending van de begrotingsruiteners bij de Vlaamse rechtspersonen moet worden geduid. Er wordt hiervoor een exhaustieve lijst van de betrokken rechtspersonen beschikbaar gesteld op de Buteo SharePoint.

De kredietevoluties die expliciet vermeld worden in de tabel NBR met betrekking tot de Vlaamse rechtspersoon, worden herkenbaar opgenomen bij de bespreking van de uitgaven. Voor de volledige overeenstemming met de tabel netto-beleidsruimte, wordt de informatie die opgenomen is bij de toelage aan de rechtspersoon, toegewezen aan de relevante uitgavenposten van de rechtspersoon. De evolutie moet volledig worden verklaard. Dit komt erop neer dat de som van wat er vermeld staat bij de toelagen onder respectievelijk "Index", "Compensaties" en "Andere bijstellingen", overeenkomt met wat er opgenomen wordt als verklaring van de evolutie van de uitgaven.

De link tussen de toelagen aan de rechtspersonen en de tabel netto-beleidsruimte kan gemaakt worden aan de hand van de informatie die op Buteo ter beschikking wordt gesteld.

Voor een goede duiding van de uitgavenevolucie is het van belang om de impact aan te geven van de evolutie bij de eigen ontvangsten (=exclusief de toelagen) op de uitgaven.

Ten slotte worden de saldo-bewegingen bij de rechtspersoon (intering of saldo-opbouw) geduid, voor zover die zich voordoen.

Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen worden de begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen (alle rechtspersonen die deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid, met uitzondering van de Vlaamse Gemeenschap, en die conform VCO een begroting moeten indienen) niet opgenomen in de BBT. Die begrotingen worden namelijk al toegevoegd aan het algemene uitgavendecreet.

De toelichting bij een entiteit moet steeds becijferd zijn. Wanneer er een toelichting wordt gegeven is het steeds noodzakelijk om dit te kunnen linken met de begroting die in diezelfde ronde wordt ingediend. Een beleids- en begrotingstoelichting moet tot doel hebben om cijfers en kredietevoluties ook beleidsmatig te koppelen.

Maak, indien mogelijk, een koppeling tussen de operationele doelstellingen en de budgettaire bespreking bij een entiteit. Dit versterkt de wisselwerking tussen beleid en begroting en maakt kruisverwijzingen tussen beleid en budgettaire informatie duidelijker. Dit dient net zoals bij het departement in de beide richtingen te gebeuren.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Voor de overige entiteiten onder toezicht gelden dezelfde richtlijnen ter bespreking als voor de overige entiteiten onder gezag, zie 1.3.3 *Overige entiteiten onder gezag*.

Voor een beperkte groep van entiteiten, dient u niet per afzonderlijke entiteit een toelichting te geven, maar wel voor een groep van gerelateerde entiteiten

(groepssjablonen). Voor die entiteiten wordt er ook in het uitgavendecreet niet enkel voor de afzonderlijke entiteiten een overzicht gegeven van de begrotingskredieten, maar ook voor de totaliteit van de groep. Het is op basis van die totaalcijfers dat u de toelichting moet opstellen, waarbij natuurlijk verwezen kan worden naar de afzonderlijke entiteiten voor zover relevant. Concreet gaat het om de volgende groepssjablonen:

- LRM-groep
- PMV-groep
- Kinderbijslagfondsen
- Erkende kredietmaatschappijen
- Universiteiten en Hogescholen

Voor de geherkwalificeerde PPS-projecten wordt één toelichting gegeven o.b.v. de voorziene aflossingstabel met beschikbaarheidsvergoedingen. Hierbij kan uiteraard verwezen worden naar individuele projecten voor zover dit relevant is. Er moet geen afzonderlijke toelichting per entiteit gegeven worden.

2. Inhoudelijk structurelement 2 (indien van toepassing)
3. Inhoudelijk structurelement ... (indien van toepassing)

VI. Beleidsveld II

In functie van het aantal beleidsvelden die opgenomen zijn in de BBT, zal het aantal rubrieken toenemen. Voor elk bijkomend beleidsveld wordt een nieuwe rubriek voorzien. Gelieve de nummering van de volgende rubrieken in functie hiervan aan te passen.

VII. Apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Het Departement Financiën en Begroting zal een overzicht opmaken van alle apparaatskredieten, opgesplitst per programma en entiteit. De mogelijkheid bestaat dat niet alle apparaatskredieten per programma en entiteit onder dezelfde BBT ressorteren. In dat geval dient u het overzicht af te stemmen op deze BBT. De apparaatskredieten kan u uitgesplitst dan wel niet uitgesplitst opnemen in de BBT. U kan verwijzen naar de toelichting bij de apparaatskredieten in een andere BBT of u kan deze toelichting hernemen. Dit dient u zelf af te stemmen met de betrokkenen

Voor de begrotingsartikels die opgenomen zijn onder de begrotingsprogramma's "B" (waarvoor er geen beleidsvelden zijn) kan u, indien gewenst, op basis van de ter beschikking gestelde informatie via Buteo een soortgelijk overzicht aanmaken als dat per beleidsveld (zie rubriek 3 'samenvatting').

Vervolgens bespreekt u deze begrotingsartikels in de volgorde van de administratieve uitgaventabel, zoals opgenomen bij het uitgavendecreet, naar analogie met de bespreking van de overige begrotingsartikels MVG.

VIII. Lijst met afkortingen

Dit behoeft geen verdere toelichting.

IX. Bijlage 'overzicht beleids- en regelgevingsinitiatieven'

Neem in deze bijlage per strategische doelstelling een overzicht op van de verschillende beleids- en regelgevingsinitiatieven voor begrotingsjaar 2024 en maak hierbij een voldoende onderscheid tussen volgende initiatieven:

- nieuwe beleidsinitiatieven ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord of de beleidsnota;

- beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord of van de beleidsnota;
- nieuwe en belangrijke wijzigingen van Vlaamse decreten ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord of van de beleidsnota;
- decreetsevaluaties ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord of van de beleidsnota.

Neem voor elk initiatief voldoende informatie op:

- de aard (evaluatie, onderzoek, regelgeving) en de titel van het initiatief;
- een korte omschrijving van het initiatief;
- een indicatieve planning van het initiatief met inbegrip van de geplande consultaties en adviezen en andere vormen van inspraak zoals trajecten rond burgerparticipatie;
- welke entiteiten van de Vlaamse overheid betrokken zijn bij dit initiatief.

Voor ontwerpdecreten is het van belang om een zo nauwkeurig mogelijke inschatting te vermelden van het tijdstip van indiening in het Vlaams Parlement (artikel 63/1 van het reglement van het Vlaams Parlement).

Indien deze gedetailleerde informatie voor een aantal initiatieven reeds is opgenomen in de toelichting bij de strategische en operationele doelstellingen, kan in deze bijlage volstaan met een verwijzing naar die toelichting. De informatie moet in ieder geval beschikbaar zijn (cfr supra).

3. Opnemen prestatie-informatie in BBT's

Context

De verplichte opname van prestatie-informatie in de BBT's is opgenomen in de wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Art. 10. In artikel 11 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(...)

*5° paragraaf 5 wordt vervangen door wat volgt: "§5. **Het ontwerp van begroting en de bijbehorende beleids- en begrotingstoelichting en ook het ontwerp van begrotingsaanpassing worden opgemaakt op basis van prestatie-informatie.**"*

Art. 34 Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2023, met uitzondering van:

(...)

*2° artikel 10, 5°, **dat in werking treedt vanaf de werkzaamheden rond de begroting voor het begrotingsjaar 2024;***

Deze instructie reikt enkele handvaten aan voor het opnemen van prestatie-informatie en indicatoren in de BBT van de BO 2024. Dit is de eerste stap van een groeitraject dat in de volgende BBT's verder zal worden gezet.

Er worden enkele theoretische concepten en afspraken toegelicht om het incorporeren van prestatie-informatie en indicatoren in de BBT's op een consistente manier te laten verlopen over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Het gebruik van prestatie-informatie en het opmaken, incorporeren en gebruiken van kwalitatieve indicatoren vormen het sluitstuk van prestatiegeïnformeerd begroten. Dat is een vorm van prestatiebegroting waarbij de middelen op een indirecte manier worden gerelateerd aan de verwachte prestaties en de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid periodiek wordt geëvalueerd.

Theoretisch kader

- Prestatie-informatie bevat prestatie-indicatoren, statistische data en andere informatiebronnen waar data geanalyseerd, geïnterpreteerd en geëvalueerd wordt.

In het kader van prestatiegeïnformeerd begroten kan het al dan niet behalen van de beoogde resultaten van beleid onderbouwd worden door prestatie-informatie.

- Een prestatie-indicator is een kwantitatieve weergave van de kwantiteit of kwaliteit van een meetobject. Dat meetobject kan betrekking hebben op elke component uit het schema van de beleids- en beheerscyclus van de overheid: input, processen, output, effecten of omgevingsfactoren. Het meetobject is het antwoord op de vraag wat we meten; een indicator geeft aan hoe we het meetobject meetbaar maken en meten.
- Naast prestatie-informatie uit indicatoren kan er ook andere prestatie-informatie worden opgenomen in de BBT's, zoals beleidsevaluaties, de Vlaamse Brede Heroverweging en uitgaventoetsingen. In het onderdeel *praktisch invulling* van deze instructie ligt de nadruk op het verwerken van prestatie-indicatoren, maar dit geldt mutatis mutandis ook voor de andere vormen van prestatie-informatie.

- Er zijn enkele doelstellingen die bereikt moeten worden door het incorporeren van prestatie-informatie:
 - Leereffect: Prestatie-informatie kan weergeven welke maatregelen werken en fungeren als een knipperlicht. Aan de hand van proces- en effectenevaluaties kan de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid geverifieerd worden.
 - Beheers- en sturingsfunctie: Er wordt geanalyseerd of de doelstellingen van beleid worden gehaald.
- De focus in de BBT's moet gelegd worden op output- en effectindicatoren:
 - Outputindicator: Outputinformatie geeft de directe gevolgen van het beleid weer en handelt over producten, goederen of diensten. Bij outputindicatoren worden er geen 'binaire output' indicatoren opgenomen: bepaalde projecten met één enkelvoudige, duidelijk omliggende output (één product, investeringsgoed of dienst) leiden tot 1 outputindicator met waarde 0 of 1.
 - Effectindicatoren geven de indirecte gevolgen van beleid weer die je als overheid wenst te bereiken. Niet enkel de overheid heeft invloed op deze effecten, maar ook omgevingsfactoren spelen een rol. Het meten van dergelijke indicatoren is een grote uitdaging omdat de verantwoordingstoewijzing moeilijker is. Dit sluit niet uit dat er kan worden gestreefd naar het opnemen van kwalitatieve effectindicatoren. Hierbij kan steeds worden aangegeven in welke mate de overheid of eventuele omgevingsfactoren een invloed hebben op het effect van een beleidsmaatregel.

Praktisch invulling

- Per beleidsveld moet er minimaal onder één inhoudelijk structurelement (ISE) een prestatie-indicator of relevante prestatie-informatie worden opgenomen. Die informatie moet worden opgenomen onder het hoofdstuk "1. ISE XXX" (zie schermafbeelding). Beperk steeds het aantal indicatoren. Er kan meer dan één indicator per beleidsveld en ISE worden opgenomen, maar het is van belang dat er geen overvloed aan informatie ontstaat. Op termijn zal er voor elke ISE een prestatie-indicator of relevante prestatie-informatie moeten worden opgenomen.

I. INHOUDSTAFEL
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER
III. SAMENVATTING
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE
STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN
1. Transversale en horizontale doelstellingen
2. Overkoepelende strategische doelstellingen
V. BELEIDSVELD XXX
1. ISE XXX
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk
structurelement
SD Y: XXX
SD Y: XXX

- Er geldt geen verplichting om prestatie-indicatoren en prestatie-informatie op te nemen voor de apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.
- Er moeten indicatoren op het niveau van de ISE's worden geïntroduceerd, aangezien de ISE's over de jaren en legislaturen heen een consistente structuur aanhouden. Idealiter zijn ook de geselecteerde indicatoren op lange termijn stabiel.
- Er moet worden aangegeven in welke mate de indicator zowel beleidsmatig als budgettair representatief is voor het inhoudelijk structurelement. Het representatief karakter wordt tekstueel geduid.

- Als de actualisatie van de waarden van de prestatie-indicator op een later tijdstip dan de opmaak van de BBT beschikbaar wordt, kan dit vermeld worden.
- Er moet een link worden gelegd tussen de prestatie-indicator en de relevante strategische en operationele doelstellingen. Die link kan worden opgenomen onder het ISE of de desbetreffende doelstellingen. Er moet worden geduid hoe en in welke mate de doelstelling een invloed of een verwacht effect heeft op de indicatoren die zijn opgenomen.
- Vertrek maximaal vanuit een bestaande en kwalitatieve set van prestatie-indicatoren. Om een indicator voldoende betekenis te geven moeten er kwaliteitsvolle normen/streefwaarden worden opgenomen zoals tijd, wetenschappelijke inzichten, andere organisaties en/of overheden, enz.
 - Vermeld steeds de bronnen of de methodologie van de indicator, zodat het voor externen duidelijk is hoe de indicator tot stand is gekomen.
 - Een mogelijke bron van kwaliteitsvolle datareeksen kan Statistiek Vlaanderen zijn: [Statistiek Vlaanderen | Vlaanderen.be](http://Statistiek.Vlaanderen.be)
- Er wordt niet verplicht om een historische reeks op te nemen van de indicator. Uiteraard neemt dit niet weg dat het verstandig kan zijn datareeksen over de looptijd van een legislatuur op te bouwen (gelet op toekomstige parlementaire vragen, kwalitatieve onderbouwing beleid,...).
- Zorg er voor dat indicatoren beperkt blijven tot de beïnvloedingsfeer van de Vlaamse overheid. Het is de bedoeling dat indicatoren die in een BBT worden opgenomen in een grote mate beïnvloedbaar zijn door het gevoerde beleid en de begrote middelen.

Metafiche per indicator

Voor elke indicator kan een reeks van kenmerken nader bepaald worden. Deze gegevens kunnen worden opgenomen in een metafiche. Indien de beleidsdomeinen vertrekken van een vergelijkbare metafiche kan er een consistente kwaliteit van de indicatoren gegarandeerd worden. Het gebruik van een metafiche is vrijblijvend en moet niet worden opgenomen in de BBT.

Onderstaande metadata kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de metafiche:

Benaming	Kernachtige formulering
Definitie	Omstandige omschrijving en concretere afbakening. De betekenis, hoe men de indicator dient te begrijpen, wordt hier uitgelegd.
Relevantie	Het belang van de indicator, verwijzing naar doelstelling, vermelding van sterktes en zwaktes. In welke mate kan er vanuit het beleid van deze BBT invloed worden uitgeoefend op deze indicator
Berekeningswijze	De manier waarop de waarde van de indicator wordt bepaald, in aanvulling op de definitie. Vermelding van tijdsperspectief, inhoudelijke precisering.
Bron	De databron is tweeledig: de verantwoordelijke actor die de meetgegevens vaststelt en het gegevensbestand of document waarin de meetgegevens opgetekend worden.
Meetfrequentie	Frequentie waarmee nieuwe waarden geregistreerd worden.

III. PROCEDURE EN TIMING

De kredieten van de ministeries Vlaamse Gemeenschap (zowel interne stromen als overige kredieten) worden bevroren op **vrijdag 29 september 2023**. De vooraf ingevulde fiches VG en de sjablonen van de rechtspersonen worden uitgestuurd op dinsdag 3 oktober. De budgettaire overzichten voor de BBT's worden overgemaakt op woensdag 4 oktober 2023.

De begrotingen van de DAB's en Vlaamse rechtspersonen moeten op **vrijdag 6 oktober 2023** door de resp. kabinetten ingediend worden bij begrotingsronde@vlaanderen.be. Er wordt gevraagd niet te wachten met doorsturen tot alle begrotingen klaar zijn.

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement van de Vlaamse Regering legt u elke beleids- en begrotingstoelichting volgens het sjabloon integraal voor als een "mededeling aan de Vlaamse Regering".

Timing indienen beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsopmaak 2024 (BBT BO 2024)

- uiterlijk op vrijdag 13 oktober 2023 moeten de ontwerpteksten van de BBT BO 2024 gemaild worden naar alle kabinetten;
- uiterlijk op woensdag 18 oktober 2023 moeten eventuele opmerkingen met betrekking tot de ontwerpteksten gemaild worden naar alle kabinetten;
- de (eventueel aangepaste) ontwerpteksten worden besproken in een IKW op maandag 23 oktober 2023. Deze IKW wordt samengeroepen door het kabinet van de minister-president en zal plaatsvinden op het kabinet van de minister-president;
- de definitieve teksten van de BBT BO 2024 moeten (zonder mededeling) uiterlijk op donderdag 26 oktober 2023 om 12u00 ingediend worden bij de Secretarie van de Vlaamse Regering;
- vrijdag 27 oktober 2023: validering van de BBT's door de Vlaamse Regering.

De BBT's worden (in Word-formaat) digitaal verstuurd naar doc.indiening@vlaamsparlament.be. Het kabinet van de minister van begroting staat in voor het bezorgen van de BBT's aan het Vlaams Parlement.

IV. SJABLON BBT BEGROTINGSOPMAAK 2024

I. INHOUDSTAFEL

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

III. SAMENVATTING

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

V. BELEIDSVELD XXX

1. ISE XXX

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD Y: XXX

SD Y: XXX

1.2 Operationele doelstellingen

OD Y: XXX

OD Y: XXX

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl.

DAB's)

1.3.2. DAB's

Entiteit: XXX

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: XXX

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: XXX

2. ISE XXX

VI. BELEIDSVELD XXX

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

V. TYPOGRAFISCHE RICHTLIJNEN

Beleidsnota's en beleids- en begrotingstoelichtingen worden door het Vlaams Parlement opgenomen in de 'Stukken'.

Elk document dat bestemd is om opgenomen te worden in de Stukken wordt opgesteld volgens de hiernavolgende aanwijzingen.

- Lettertype: Verdana 10
- Regelafstand: enkel
- Paginaformaat: A4
- Uitlijning: uitvullen
- Pagina-instellingen:
 - o paginamarges zijkant 32 mm, die volledig leeg worden gelaten
 - o paginamarges boven en onder 22 mm
 - o paginanummering invoegen
- Titels: max. vijf onderverdelingen, koppen en nummering zoals hieronder:
 - o Eerste niveau:
I. VERDANA 10 (Romeinse cijfers - volledig in hoofdletters – niet inspringen)
 - o Tweede niveau:
1. Verdana 10 (inspringen)
 - o Derde niveau:
1.1. Verdana 10 (inspringen)
 - o Vierde niveau:
1.1.1. Verdana 10 (inspringen)
 - o Vijfde niveau:
Verdana 10 (inspringen en niet nummeren)
- Opsomming: automatisch in Word genereren met liggende streepjes. Blokjes, pijltjes, bolletjes enz. vermijden
- Minimaal gebruik van vet, cursief en onderstreept in de tekst
- Citaten van overgenomen passages: dubbele aanhalingstekens gebruiken
- Nadruk leggen, motto's, specifieke termen, aanhalen van titels, enz.: enkele aanhalingstekens gebruiken
- Voetnoten: automatisch in Word genereren in Verdana 8

! Er wordt een bijlage ter beschikking gesteld in de vorm van een Word-sjabloon om de BBT in op te maken. Er dienen enkel nieuwe titels te worden toegevoegd in een vaste structuur om de consistentie tussen de BBT's te garanderen. De nodige stijlen voor de verschillende titels en tussentitels zijn vastgelegd in het Word-sjabloon.

Er wordt gevraagd om hier niet van af te wijken en de inhoudstafel automatisch door Word te laten genereren.